

ಅಧ್ಯಾಯ - 6

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾರ್ಯ (ಅಧಿನಿಯಮ) (RIGHT TO INFORMATION ACT)

- 6.1. ಪ್ರವೇಶಕೆ
- 6.2. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾರ್ಯ
- 6.3. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಅಧಿನಿಯಮ -2005
- 6.4. ವ್ಯಾಖ್ಯಾಗಳು
- 6.5. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಅಧಿನಿಯಮ-2005 ರ ಮಹತ್ವದ ಪರಿಚ್ಯೇದಗಳು
- 6.6. ಉಪಸಂಹಾರ

✓ 6.1. ಪ್ರವೇಶಕೆ (Introduction)

ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನಾಗರಿಕರು ತಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ, ಪ್ರೌಢಿಕ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಒಂದಿಲ್ಲಿಂದು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಭೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಗೊಪ್ಯತೆ ಕಾಪಾಡುವ ನೆಪದಿಂದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪೂರ್ವೇನಲ್ಲೂ ಸಿದ್ಧರಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಭೇರಿಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವದೆಲ್ಲವೂ ಗೊಪ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸಿದಂತೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲು ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡುವದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿಯ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವ, ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ, ಕೂಡಿಕರಿಸುವದನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಿರದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಹಿಂಜರಿಯತ್ತಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ತೋರಿಯತ್ತಿರಬಹುದು. ಜೊತೆಗೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಮಾಡಿದ ಆಕ್ರೇಪನೆಗಳು ಸಿದ್ಧಗೊಳ್ಳಲು ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ವೇಸದಿರುವದು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಲುಕೆಸುವ ಕೇಳು ಉದ್ದೇಶಗಳಿಂದಲೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲು ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಭೇರಿಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಕಾನೂನು ಅವಶ್ಯಕವೇನಿಸಿತು.

✓ 6.2. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ - 2005

ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಪರ, ಭಾಗವಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗುವಂತೆ ವಾದುವದಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ನಿಗಳ ಫಲಿತಾಂಶವೇ ಈ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಅಧಿನಿಯಮ - 2005. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವ ಭರವಸೆ ನೀಡಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ನಿರ್ಧಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂದಿತು.

ಸುದೀರ್ಘ ಚರ್ಚಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಯು ಈ ಮೌದಲು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಮಾಹಿತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಾಯ್ದೆ - 2002 (Freedom of Information Act) ಯನ್ನು ತೋಡೆದು ಹಾಕಿ, ಒಂದು ಹೊಸ ಕಾಯ್ದೆ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ - 2005ವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಸಲಹೆ ನೀಡಿತು. ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ 19ನೇ ಅನುಚ್ಛೀದದ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಗೊಳಿಸಲು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಲು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ, ಈ ಕಾನೂನು ದೇಶಾಧ್ಯಂತ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಾಹಿತಿ ಬಿಂಬಿಸುವವರ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವದು, ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಪದ್ಧತಿ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು, ದಾಖಿಲುಗಳು, ಮಾಹಿತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

✓ 6.3. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಅಧಿನಿಯಮ - 2005 ರ ಉದ್ದೇಶಗಳು (Objects of the Act)

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಷ್ಟಗೊಳಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಂದರೆ -

1. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಪರ, ಭಾಗವಟಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವದು.
2. ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮತ್ತು ತೀರ ಪರಿಣಾಮದ ದಾರಿಗಳ ಭರವಸೆ ನೀಡುವದು.
3. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೀಡಿದ ವಿಣಾಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ರಿಶ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲು ತಪ್ಪಿದ್ದಕ್ಕೆ ದಂಡ ನಿರ್ಧರಿಸುವದು. ತನಿಬೆಯ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದಂತಹ ಮೇಲ್ನಿವಿ ಸ್ವೀಕಾರದ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು.
4. ಗರಿಷ್ಟ ಬಹಿರಂಗಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಿಚ್ಛೀದಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಂಜಸವಾದ ಕನಿಷ್ಠ ವಿನಾಯಿತಿ ಭರವಸೆ ನೀಡುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವದು.
5. ವಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಬಹಿರಂಗಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಯಂತ್ರ ರಚನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವದು.

6. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಿಚ್ಯೇದ 19 ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನೀಡುವದು.

✓ 6.4. ವ್ಯಾಖ್ಯಾಗಳು (Definitions)

ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವಿಧ ಪರಿಚ್ಯೇದಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

✓ 1. ಯೋಗ್ಯ ಸರಕಾರ (Appropriate Government) ಪರಿಚ್ಯೇದ - 2(a)

ಯೋಗ್ಯ ಸರಕಾರವೆಂದರೆ, ಪರೋಕ್ಷ ಅಥವಾ ಅಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ, ಒಳಗೊಂಡ, ಹೊಂದಿದ ನಿಯಂತ್ರಣಾಕ್ಷೇತ್ರಗಾದ ಅಥವಾ ಹಣಕಾಸಿನ ನಿಧಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದಾದಂತಹದ್ದು.

1. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೇಂದ್ರಿಯ ಸರಕಾರ.

2. ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ, ರಾಜ್ಯಸರಕಾರ.

✓ 2. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ (Central Information Commission) ಪರಿಚ್ಯೇದ - 2(b) : ಕೇಂದ್ರೀಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗವೆಂದರೆ ಕಲಮು 12 ರ ಉಪಕಲಮು

(1) ರನ್ನಯ ರಚಿತವಾದ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ.

✓ 3. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ (Central Public Information Officer) ಪರಿಚ್ಯೇದ - 2(c) : ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯೆಂದರೆ ಈ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ನಿಯೋಜಿತವಾದ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಕಲಮು ನಿಯೋಜಿತವಾದ ಕೇಂದ್ರಿಯ ಸಹಾಯಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

✓ 4. ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು (Chief Information Commissioner and Information Commissioner) ಪರಿಚ್ಯೇದ - 2(d) : ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರೆಂದರೆ ಕಲಮು 12 ರ ಉಪಕಲಮು (3) ರನ್ನಯ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮುಖ್ಯಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು.

✓ 5. ಸ್ವಕ್ಷಮ ಅಧಿಕಾರ (Competent Authority) ಪರಿಚ್ಯೇದ - 2(e) :

i) ಲೋಕಸಭೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶವು ಹೊಂದಿರುವ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರ ಸಭಾಪತಿ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಭಾಪತಿಗಳು.

- ii) ಸರ್ಕಾರಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯವಾಗಿದ್ದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅಂದರೆ ಮುಹೂರ್ ನ್ಯಾಯ ಮುಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರು.
- iii) ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯವಾಗಿದ್ದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮುಹೂರ್ ನ್ಯಾಯ ಮುಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರು.
- iv) ರಾಜ್ಯಪತ್ರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹಾಗೂ ಸಂವಿಧಾನದಸ್ತಾಯಿ ರಚಿತವಾದ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಮೀತವಾದ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ಇತರ ಯಾವುದೇ ತರದದ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು.
- v) ಧಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಿಚ್ಯೇದ 239 ರಸ್ತ್ಯಾಯ ನೇಮಿಸಲಾದ ಅಡಳಿತಗಾರರು.

✓ 6. ಮಾಣಿಕ್ಯ (Information) ಪರಿಚ್ಯೇದ -2(f) : ಮಾಣಿಕ್ಯಿಂದರೆ ಯಾವುದೇ ತರಣಾದ ಮಾಣಿಕ್ಯ, ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ದಸ್ತಾವೇಚುಗಳು, ಜ್ಞಾಪನಾ ಪತ್ರಗಳು, ವಿದ್ಯುನ್ಯಾನ, ಅಂಚೆಗಳು, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಸಲಹೆಗಳು, ಪಶ್ಚಿಮ ವರದಿಗಳು, ಸುತ್ತುಲೋಗಳು, ಆದೇಶಗಳು, ಲಾಗ್ ಬುಕ್‌ಗಳು, ಕರಾರುಗಳು, ಒಪ್ಪಂದಗಳು, ವರದಿಗಳು, ಪಶ್ಚಿಕಗಳು, ಸಮಾನೆಗಳು (ಸ್ಕ್ಯಾಂಪಲ್) ಮಾದರಿಗಳು, ವಿದ್ಯುನ್ಯಾನ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ದತ್ತಾತ್ರೇಗಳು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಣಿಕ್ಯಿಗಾಗಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ರಚಿಸಲಾದ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಹೊಂದಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಂತಹ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಮಾಣಿಕ್ಯ.

✓ 7. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಧಿಕಾರ (Public Authority) ಪರಿಚ್ಯೇದ -2(h) : ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಧಿಕಾರವೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರಕಾರಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಥವಾ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದವರುಗಳು.

- ಾ) ಸಂವಿಧಾನದ ಆರ್ಥಿಕಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಮೂಲಕ.
- ಾ) ಸಂಸತ್ತೀರ್ಣಿಂದ ರಚಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ಅಥವಾ ಕಾಯಿದೆ ಅಧಿನಿಯಮಗಳು.
- ಕ) ರಾಜ್ಯಗಳ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳ ಮೂಲಕ ರಚಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ಅಥವಾ ಅಧಿನಿಯಮಗಳು.
- ಡ) ಯೋಗ್ಯ ಸರಕಾರವು ಹೊರಡಿಸಿದ ಸೂಚನೆಗಳು ಅಥವಾ ಆದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.
- i) ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ನಿಯಂತ್ರಣಕೊಳ್ಳಲಷಟ್ಟ ಅಥವಾ ಸೂಕ್ತದಣಣಕಾಸಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ.
- ii) ಸೂಕ್ತದಣಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸರಕಾರೀತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಯೋಗ್ಯ ಸರಕಾರಗಳಿಂದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು.

✓ 8. ದಾಖಲೆ (Record) ಪರಿಚ್ಯೇದ -2(i) : ದಾಖಲೆಗಳು ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

- i) ಯಾವುದೇ ದಸ್ತಾವೇಚು, ಘಸ್ತಾತ್ಮಿ, ಮತ್ತು ಕಡತ.

- ii) ಯಾವುದೇ ಸೂಕ್ತ ಚಿತ್ರ (ಮೃಕ್ಷೋ ಭಿಲೀ) ಯಾವುದೇ ಯಥಾಪ್ರತಿ ನಕಲು ಮತ್ತು ದಸ್ತಾಪ್ರೇಚಿನ ನಕಲು ಪ್ರತಿ.
- iii) ಸೆರಳಬ್ಜು ಮೂಲಕ ಪುನಃ ಉತ್ಪಾದಿಸಬಹುದಾದ ಅಥವಾ ಸೆರಳಬ್ಜು ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಮೃಕ್ಷೋಭಿಲಂ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ದಸ್ತಾಪ್ರೇಚಿನ ಮಾಡಿತೆ ಮತ್ತು
- iv) “ಗಣಕಯಂತ್ರದ” ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲವೇ ಇನ್ನಾವುದರ ಮೂಲಕ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ದಾಖಿಲೆಗಳು.

✓ 9. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು (Right to Information) ಪರಿಚ್ಯೇದ -2(j) : ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ವಂದರೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದ ನಿಯಂತ್ರಣಕೊಳ್ಳಲಾಗಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ಕೆಳಗಿನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

- i) ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವ, ದಸ್ತಾಪ್ರೇಚುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ದಾಖಿಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಹಕ್ಕು.
- ii) ದಸ್ತಾಪ್ರೇಚುಗಳ ಅಥವಾ ದಾಖಿಲೆಗಳ ಟಿಪ್ಪಣಿ, ಮೂಲ ಸಾರಾಂಶ, ದೃಢೀಕೃತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು.
- iii) ದೃಢೀಕೃತ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು.
- iv) ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್, ಪಾಲಿಸ್ಟ್ರಾಟ್, ಟೆಪ್ಪುಗಳ, ವಿಧಿಯೋ ಕ್ರೌನ್‌ಟ್ರಾಗಳ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ವಿದ್ಯುನ್‌ನಾನ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಕಂಪ್ಯೂಟರನಲ್ಲಿ ಲಾಡಕವಾಗಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು.

✓ 10. ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ (State Information Commission) ಪರಿಚ್ಯೇದ -2(k) : ರಾಜ್ಯಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗವೆಂದರೆ ಕಳಮು 15 ರ ಉಪಕಲಪು (1)ರಷ್ಟು ಯಾವ ರಚಿಸಲಾದ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ.

✓ 11. ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು (State Chief Information Commissioner) ಪರಿಚ್ಯೇದ -2(l) : ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಎಂದರೆ ಕಾಯ್ದುಹೂಡಿ ನೇಮಿಸಲಾದ ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು.

✓ 12. ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ (State Public Information Officer) ಪರಿಚ್ಯೇದ -2(m) : ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯೆಂದರೆ ಕಾಯ್ದುಹೂಡಿ ನಿಯೋಜಿತರಾದ ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸಹಾಯಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ.

13. ಮೂರನೇ ಕಕ್ಷಿದಾರ (Third Party) ಪರಿಚ್ಯೇದ - 2(h) : ಮೂರನೇ ಪ್ರತಿನೆಂದರೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಾಗರಿಕರು ಅಲ್ಲದು ಉಳಿದ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು.

✓ 6.5. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಅಧಿನಿಯಮ - 2005 ರ ಮಹತ್ವದ ಪರಿಚ್ಯೇದಗಳು (Important Provisions)

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಅಧಿನಿಯಮದಾಯಿಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಮಹತ್ವದ ಪರಿಚ್ಯೇದಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

✓ 1. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು (Right to Information and Obligation of Public Authorities)

ಈ ಪ್ರತಿತಂತೆ ನೀಡಿದ ಹಲವಾರು ಕಲಂಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಚ್ಯೇದಗಳಿಂದರೆ -

1. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು (Right to Information) ಪರಿಚ್ಯೇದ - 3

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನು ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಹಕ್ಕು ವಾಕ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಮನಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಹಕ್ಕಾಗಿದ್ದು ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕೆಂದು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಈ ಮಾಹಿತಿಯ ಹಕ್ಕು ಭಾರತೀಯ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು ಅದೂ ಕೂಡಾ ಕೇವಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ, ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಕಂಪನಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

2. ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ

ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕರು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಯು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಳೆಗಳಿಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನು ಅವಶ್ಯಕ ಕ್ರಮಕ್ಕೊಂಡು, ನಿಜವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಹೂಂದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾಗರೀಕರು ಕೇಳಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸಮನಾದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೇರಿದೆ. ಯಾವುದೇ ತರಹದ ನಿರಾಕರಣ ಮತ್ತು ತಪ್ಪುಗಳಾದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಈ ಕಾನೂನು ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಫ್ಟ್ ಕ್ರಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾಗುವದು.

I) ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ..

ಅ) ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೂ, ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿ (ಕ್ಷಾತಿಲಾಗ್ಗಬೋಂದಿಗೆ) ಗ್ರಂಥಸೂಚಿಯಂತೆ ತಯಾರಿಸಿ, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೂ ಕಂಪ್ಯೂಟರದಲ್ಲಿ ಸಂಗೃಹಿಸಿ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಬ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮವು ಸಂಸತ್ತನಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ದಿನದಿಂದ 120 ನೇಯ ದಿನ ಮುಕ್ತಾಯಾಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

- i) ಇದರ ಅಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಅಪುಗಳ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳು.
- ii) ಇದರಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ನೌಕರರ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳು.
- iii) ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಬರಲು ಅನುಸರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಅದನ್ನು ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಅಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲೆಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟಿಸಲು ಭಾದ್ಯಸ್ಥ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು.
- iv) ಇದರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಗಳು.
- v) ಇದರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅವಶ್ಯಕಿರುವ ನಿಯಮಗಳು, ರೆಗ್ಲೇಶನ್‌ಗಳು, ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡುವದು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಯಾರಿಸಿದ ಕೈಪಿಡಿ ಮತ್ತು ದಾಖಲೆಗಳು, ಇದರ ವಶದಲ್ಲಿರುವ, ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ; ಅಥವಾ ಇದರ ನೌಕರರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಗಳು.
- vi) ಇದರ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ದಾಖಲೆಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಿದ ಹೇಳಿಕೆ.
- vii) ಈ ಪದ್ಧತಿ ಅಲ್ಲದೇ ಯಾವುದೇ ವಿಶಿಷ್ಟಪದ್ಧತಿ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯ ನೀತಿ ರಚಿಸುವದು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವದು.
- viii) ಮಂಡಳಿಗಳು, ಪರಿಷತ್ತಾ ಹಾಗೂ ಸಮಿತಿಗಳು ಇದರ ಸಲಹಾಗಾಗಿ ಉಳಿದ ಯಾವುದೇ ಸಮಿತಿ ಇಬ್ಬರು ಇಲ್ಲವೇ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಂಡಳಿ, ಪರೀಮಿತ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ನಿಗಮಗಳು, ಸಭೆಗಳ ಕಲಾಪಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು.
- ix) ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ನೌಕರರ ನಿರ್ದೇಶಿಕೆ (ಡ್ಯೂರೆಕ್ಸ್‌ರಿ)
- x) ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ನೌಕರರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸ್ನೇಕರಿಸುವ ಸಂಭಾವನೆ, ಇದು ರೆಗ್ಲೇಶನ್‌ನ ಅನ್ನವ ಕೊಡಬಹುದಾದ ಪರಿಹಾರಧಾರ್ವನವನ್ನೂ ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ.
- xi) ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯ-ವ್ಯಯಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವದು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿವರ ಮತ್ತು ಅಪುಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ ಅಪುಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ವೆಚ್ಚ.
- xii) ಧನ ಸಹಾಯ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ ಪಡೆದವರ ಹೆಸರು ಧನ ಪಡೆದವರ ವಿಳಾಸ ಉದ್ದೋಂಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು.

- viii) ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಸಂಯಾಯತ್ವಿಯನ್ನು ಪಡೆಪರ ಹೆಸರು ವಿಳಾಸ ಮುಂತಾದವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಅನುಜ್ಞಾಪತ್ರ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಪತ್ರ.
- xiv) ಇವುಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಮಾಹಿತಿಯ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳ ಪತೆದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ವಿಮ್ಯಾನಾನ್ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸತಕ್ಕಿದ್ದು;
- xv) ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಯಾವ ವೇಳೆಯಿಂದ ಯಾವ ವೇಳೆಯವರರೆಗೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅನ್ನಫದನ್ನು ಅಥವಾ ಓದುವ ಕೋಣ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತೆರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು.
- xvi) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದುದ್ದೆ ಹೆಸರು ವಿಳಾಸ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾಹಿತಿಗಳು.
- xvii) ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಇತರ ಮಾಹಿತಿಗಳು. ಯಾವುದೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ತಕ್ಷಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನಿಂಖಯ.
- ಕ) ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಒಂದ್ಭೂತಾಗಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸಬೇಕು.
- ಡ) ಅಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಇಲ್ಲವೆ ಅರೆ ನ್ಯಾಯಿಕಗಳು ನಿಂಖಯಗಳು ಬಾಧಿತವಾದ ಜನರಿಗ ಕಾರಣಕೊಡುವದು.

II) ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರ ಸತತವಾಗಿ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಧ್ಯಾತರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಇಂಟರನೇಟ್ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡುವದು. ಇದರಿಂದ, ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು ಕನಿಷ್ಠ ಆಶ್ರಮ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

III) ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಿದ್ದು.

ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಮ್ಯಾನಾನ್ ಯಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾನಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೈಗೆಟುಕುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಮ್ಯದ ಸರಕಾರದ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಇವರೊಂದಿಗೆ ಆಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇನ್ನಾದ್ದರಿಂದ ರೀತಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಸ್ಥಾನಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಸಾರಮಾಡುವ ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವಲ್ಲಿ ತಗಲಬಹುದಾದ ಬಿಜುಕ್ ಇವುಗಳನ್ನು ಗೈತ್ತಿಮಾಡುವದು ಮತ್ತು ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸುವದು.

3. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪದನಾಮ

(Designation of Public Information Officer) ಪರಿಚೀದ 5

ಈ ಅಧಿನಿಯಮದನ್ಯಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವಾಗಲಿ ಈ ಅಧಿನಿಯಮವು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಅಥವಾ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೂರು ದಿನಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಅಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿವಾ ಕಟೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ

ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಪ್ರಾವ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅನ್ವಯ ಪದನಿಯಿತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಂದು ಘೋಷಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉಪವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಸಹಾಯಕ ಕೇಂದ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯೆಂದು ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ಸಹಾಯಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯೆಂದು ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಅಥವಾ ಮೇಲ್ನೆವಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ರವಾನಿಸಲು, ಇಲ್ಲವೇ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ರವಾನಿಸಲು ಅಥವಾ ಹಿರಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗೌತ್ಮಾಪದಿಸಿಸಲು ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿ ಅಯೋಗಕ್ಕೆ ರವಾನಿಸಲು ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಮಾಹಿತಿ ಅಯೋಗಕ್ಕೆ ರವಾನಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಪದನಿಯಿತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಯೆಂದು ಗೊತ್ತು ಪರಿಸುವದು.

ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿ ಅಥವಾ ಮೇಲ್ನೆವಿ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಅವಧಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ದಿನಗಳ ಗಣನೆಗೆ ಹಿಡಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಇಲ್ಲವೇ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾರೇ ಆದರೂ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳುವ ವಾಗಿರಿಕರಿಗೆ ಸದಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಯಾರೇ ಆದರೂ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸಹಾಯ ಅವಶ್ಯಕನಿಸಿದರೆ ಅಂತಹ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೋರಲಾಗಿದೆಯೋ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿ ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

4. ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು

(Request for Obtaining Information) ಪರಿಚ್ಯೇದ - 6

i) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಬೇಕನ್ನುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಅಯೋ ಭಾಗದ (ರಾಜ್ಯದ) ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಪಿತ ದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯುತ್ ಗಣಕದ ಮೂಲಕ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಅದರೂದಿಗೆ ಗೌತ್ಮಾಪದಿಸಿದ ಶಿಲ್ಪ ಸಹಿತ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಈ ಅರ್ಜಿ ಹಾಗೂ ಶಿಲ್ಪವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

ii) ಒಂದು ವೇಳೆ ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಲಿಪಿತವಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾರ್ಪಿಡಿಕವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಕುಮಾರಕ ಜರ್ನಲ್ ಕೊಡಲು ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

iii) ಅರ್ಜಿದಾರನು ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಯಾಕೆ ಆ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಶಾಣಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅರ್ಜಿದಾರರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಆದರಲ್ಲಿ ಶಾಣಿಸಿದರೆ ಸಾಕು.

iv) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಳಿ ಅರ್ಜಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದರೆ ಆದನ್ನು ಆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವರ್ಗಾವಳೆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಈ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ರಘನಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವರ್ಗಾವಳೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡಲೇ ತೀಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಈ ವರ್ಗಾವಳೆಯನ್ನು ಅರ್ಜಿ ಸ್ಪೇಕರಿಸಿದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಏದು ದಿನಗಳ ಅವಧಿ ಮೀರದಂತೆ ವರ್ಗಾವಳೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

೫. ವಿನಂತಿ ಅರ್ಜಿಗಳ ಇತ್ಯಾದ್ಯಗೊಳಿಸುವಿಕೆ

(Disposal of the Request for Information) ಪರಿಚೇದ - 7

i) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಲಿ ವಿನಂತಿ ಅರ್ಜಿ ಸ್ಪೇಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಅಥವಾ ಅರ್ಜಿ ಸ್ಪೇಕರಿಸಿದ 30 ದಿನಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಶುಲ್ಕ ಸ್ಪೇಕರಿಸಿ ಆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ಕಲಂ 8 ಮತ್ತು ಕಲಂ 9 ರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಕಾರಣಗಳಾಗಿ ಅಂತಹ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ತಿಸಬಹುದು.

ಅದರೆ, ಕೇಳಿದ ಮಾಹಿತಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಜಿ ಸ್ಪೇಕರಿಸಿದ 48 ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ii) ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಈ ರೀತಿ ಕೇಳಿದ ಮಾಹಿತಿಗೆ ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಪೂರ್ವಸದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿ ಆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಗ್ರಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

iii) ಒಂದು ವೇಳೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಸ್ಪೇಕರಿಸಿ ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡಲು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿದ್ದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾರೇ ಆದರೂ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಳಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ -

ಅ) ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶುಲ್ಕ ಯಾವ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಲೇಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪತ್ರ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಬ) ಮರುಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು, ಮಾಹಿತಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದ, ಶುಲ್ಕ ವಿಧಿಸಿದ್ದ ಮುಂತಾದವರ್ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

iv) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ತಮ್ಮದೇ ದಾಖಲೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಸ್ವತಃ ಹಾಜರಾಗಲು ಅಶ್ವತ್ಸಾಗಿದ್ದರೆ

ಅಂತಹವನಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಅವನ ಪರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

v) ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯು ಮುದ್ರಿಸಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಗಣಕಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುವದಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಳುವ ಅಜ್ಞದಾರನು ಆದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಶುಲ್ಕವು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸರಕಾರದಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಯಾವ ಅಜ್ಞದಾರನ ಉತ್ಸನ್ಮಾನ ಬಡತನದ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗೆ (BPL) ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥವರಿಂದ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

vi) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ ಅವಧಿಯಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ಪೂರ್ವಸದಿದ್ದರೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಳಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಪ್ರಕಟಿಸಿಯಾಗಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ವಸತಕ್ಕದ್ದು.

vii) ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕೊಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿಯ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

viii) ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಮಾಹಿತಿ ಪೂರ್ವಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಮಾಹಿತಿ ಕೇಳಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ 1) ಯಾವ ಕಾರಣಕಾಗಿ ತಿರಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು 2) ಈ ರೀತಿ ತಿರಸ್ತಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮೈ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. 3) ಮೇಲ್ಮೈ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದರ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಳಿದ ಅಜ್ಞದಾರನಿಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ix) ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಆತನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಾಧೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಾಧೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಅಜ್ಞದಾರನು ಯಾವ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಳಿದ್ದನೋ ಅದೇ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಪೂರ್ವಸತಕ್ಕದ್ದು.

✓ 6. ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ವಿನಾಯಕಿಗಳು

(Exemption from Providing Information) ಪರಿಚ್ಯೇದ - 8

✓ ಮಾಹಿತಿ ನಿರಾಕರಣ

ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ವಿನೇ ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ಯಾವುದೇ ನಾಗರಿಕನಿಗೆ ಕೆಳಗಿನ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿರುವದಿಲ್ಲ:

i) ಯಾವ ಮಾಹಿತಿಯು ಭಾರತದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವಕ್ಕೆ ಅಖಿಂಡತೆಗೆ ಚ್ಯಾಟಿ ಬರುವಂತಹದ್ದು ಇದ್ದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭದ್ರತೆ, ಆಯಕಟ್ಟಿನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಬಾಧೆ ಬರುವಂತಹದಾಗಿದ್ದರೆ ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೇತಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧವೇಸಗಲು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ದಿಸುವಂತಹದು.

- ii) ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಪರಿಸಲು ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣ (ಟೀಬ್ಯುನಲ್) ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಗೆ ನಿಂದನೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ,
- iii) ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವದರಿಂದ ಸಂಸ್ತಿನ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಚ್ಯಾರ್ಟ್‌ಯಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ,
- iv) ಮಾಹಿತಿಯು ವ್ಯಾಪಾರದ ಗೌಪ್ಯತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ವ್ಯವಹಾರ ಗೌಪ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಬೋಧಿಕ ಸ್ವತ್ತು ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಪರಿಸುವದರಿಂದ ಮೂರನೇ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಚ್ಯಾರ್ಟ್ ಬರುವಂತಿದ್ದರೆ ಗೊತ್ತುಪರಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ಗದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದಾದ ಮಾಹಿತಿಯು ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೇ ಮಾರಕವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಪರಿಸಭಾರದು.
- v) ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯು ವಿಶ್ವಾಸಯುಕ್ತ ಸಾಫಾದಲ್ಲಿಯ ಆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೇ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಪರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.
- vi) ವಿದೇಶಗಳ (ಪರದೇಶ) ಸರಕಾರಗಳಿಂದ ಪಡೆತಹ ಗೌಪ್ಯಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.
- vii) ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದಾದ ಮಾಹಿತಿಯು ಪ್ರಾಣಹಾನಿಗೆ ಒಳಪಡುವಂತಹದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ದ್ಯುಹಿಕವಾಗಿ ಚ್ಯಾರ್ಟ್‌ಗೊಳಿಸುವಂತಿದ್ದರೆ, ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಭದ್ರತೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ ಸಹಾಯನವನ್ನು ಒಳಗೊಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.
- viii) ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದಾದ ಮಾಹಿತಿಯು ತನಿಖಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲವೇ ದಸ್ತ್ರಿಗ್ರಂತಿಯನ್ನು ದ್ಯುಹಿಕವಾಗಿ ಚ್ಯಾರ್ಟ್‌ಗೊಳಿಸುವಂತಿದ್ದರೆ, ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ವಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಂತಹದನ್ನು ಒಳಗೊಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.
- ix) ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಲಾಪದ ನಡುವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.
- x) ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ಅಥವಾ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಯಾವುದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವಂತಹದು ಆಗಿದ್ದರೆ, ಇಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬಹುಜನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳಗೊಂಡ ಪರಿಸುವದು ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಇಲ್ಲವೇ ಮೇಲ್ನನ್ನು ಪ್ರತಿಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವೇನಿಸಿದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಗೊಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ, ಸಂಸತ್ತಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ರಾಜ್ಯಗಳ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಾಗಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ನಿರಾಕರಿಸತಕ್ಕದಲ್ಲಿ

xii) ಕಚೇರಿಯ ಗೌಪ್ಯತೆಯು ಅಧಿನಿಯಮ 1923 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವಿಜಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಮಾಹಿತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದು, ಗೌಪ್ಯವಾಗಿದೆವೆಂದು ಬಹಿರಂಗಪರಿಸುವದು ಯೋಗ್ಯವೇಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪರಿಸಬಹುದು.

xiii) ಯಾವುದೇ ಫೋಟನೆ, ಸಂಗತಿ, ಆಗ್ರಹೀದ ಬಗ್ನೆ ಇಪ್ಪತ್ತುವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಡೆದು ಹೇಳಿದ ಫೋಟನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಯಾವುದೇ ಈ ಕಲಮಿನನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು:

ಇಪ್ಪತ್ತುವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ವಿಣಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಿಫಾರಿಶೆ ಅಂತಿಮವಾದದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮೇಲ್ನನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

8. ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು ಕಾರಣಗಳು

(Grounds for Rejection to Access in Certain Cases) ಪರಿಚ್ಛೇದ - 9

ಕಲಮು 8 ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದವಗಳಿಗೆ ಚ್ಯಾಟಿ ಬರದಂತೆ ಕೇಂದ್ರಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಕೊಡುವ ಮಾಹಿತಿಯು ಗ್ರಂಥಸ್ವಾಮ್ಯದ ವಕ್ಷಿಗೆ ಚ್ಯಾಟಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದು (ಗ್ರಂಥಸ್ವಾಮ್ಯದ ಒಡೆತನವು ಸರಕಾರವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಬಹುದು.

ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗಗಳು (Information Commission)

ತನಗೆ ನೀಡಿದ ಅಧಿಕಾರಗಳ ಚಲಾವಣೆಗೆ ಮತ್ತು ವಹಿಸಿದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕೇಂದ್ರ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯವು ರಾಜ್ಯ (ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು ನಮೂದಿಸಿ) ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

9. ಕೇಂದ್ರ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ರಚನೆ (Central Information Commission)

1. ಆಯೋಗದ ರಚನೆ (ಪರಿಚ್ಛೇದ-12) (Constitution)

i) ಕೇಂದ್ರ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಈ ಕಳಿನವರಷ್ಟು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ.

ಆ) ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತ ಮತ್ತು (Chief Information Commissioner)

ಬಿ) ಆಪ್ಯಾಪಿಸಿದರೆ ಹತ್ತು ಒಂದು ಆಯುಕ್ತ ಮೀರದಂತೆ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು (Information Commissioner) ನೇಮಿಸತಕ್ಕದ್ದು:

1) ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಅಥವಾ ಕುರಿತು ರಚಿತವಾದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ, 2) ಸಂಸತ್ತಿನ ವಿರೋಧ ಪಕ್ವದ ನಾಯಕ, 3) ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ನೇಮಿಸಿದ ಕೆಂಪ್ರೆ ಸರಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಮಿತಿ ಪ್ರಧಾನರಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕ್ರಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಮಿತಿ ಪ್ರಧಾನರಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕ್ರಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾತ್ರಗಳು ನೇಮಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ii) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಣೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು, ಕೇಂದ್ರ ಅರ್ಥೋಗದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇವೆಲ್ಲವು ಮುಖ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವಂತೆ ಇತರ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರುಗಳು ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು:

ಅರ್ಥಾತ್ತೆಗಳು

iii) ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರೆ ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯಸ್ಥಾನವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡವರು, ಕಾನೂನು ತಜ್ಞರು, ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಅನುಭವವುಳ್ಳವರು, ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರು ವ್ಯವಸಾಯ ಪರಿಣತರು, ಪತ್ರಿಕಾರಂಗದಲ್ಲಿದ್ದವರು. ಪ್ರಜಾರ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿದ್ದವರು, ಅಥವಾ ಆಡಳಿತ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಅನುಭವ ಇದ್ದವರು ಇರತಕ್ಕದ್ದು:

ಅನರ್ಥಾತ್ತೆಗಳು

iv) ಈ ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಯಾವುದೇ ಸಂಸತ್ತಿನ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ವಿಧಾನಸಭೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಬಾರದು. ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಬಾರದು. ಇಲ್ಲವೇ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಲಾಭದಾಯಕ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಇಲ್ಲವೇ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿರಬಾರದು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಲಾಭದಾಯಕವಾದ ವೃತ್ತಿಯ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ತೋಡಗಿರಬಾರದು.

v) ಕೇಂದ್ರ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿ ದೇಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಕೇಂದ್ರ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಪೂರ್ವ ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ದೇಶದ ಇತರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು.

2. ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಪರಿಶ್ರೇಧ

(Term of Office and Conditions of Service) ಪರಿಶ್ರೇಧ - 13

ಅವಧಿ

i) ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ತಾವು ಅಧಿಕಾರ ಪಹಿಸಿಕೊಂಡ ದಿನದಿಂದ ಏದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಬಹುದು. ಪ್ರಸಃ ಮರು ಸೇವಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬರುವದಿಲ್ಲ.

ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ತಮ್ಮ ವಯಸ್ಸಿನ 65ರ ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಬಹುದು.

ii) ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ತಾವು ಅಧಿಕಾರಪಹಿಸಿಕೊಂಡ ದಿನದಿಂದ ಏದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿವರೆಗೆ ಅಥವಾ 65 ವರ್ಷ ಆಗುವವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಮೊದಲು ಬರುವದೋ ಆ ಪ್ರಜಾರ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಬಹುದು. ಅವರು ಪ್ರಸಃ ಎರಡನೆಂಬ ಈ ಹುದ್ದೆಗೆ

ನೇಮಕಗೊಳ್ಳಲು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರೆ ಅವರ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿ ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿ ಒಟ್ಟುರೆ ಪದು ವರ್ಣ ಮೀರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

✓ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ

iii) ಈ ರೀತಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮೋದಲನೆ ಪರಿಶ್ಲಷ್ಟಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರಮಾಣವಚನ ಸ್ವೀಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

✓ ರಾಜನಾಮೆ

iv) ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಲಿ ತಮ್ಮ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವ ಹಸ್ತದಿಂದ ಬರೆದು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನಾಗಲಿ ಕಲಂ 14ರನ್ನು ಯಾ ಪದದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬಹುದು.

v) ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ಭತ್ತೆ ಸೇವಾ ಕರಾರುಗಳು : ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ಭತ್ತೆ ಸೇವಾ ಕರಾರುಗಳು ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರ ಇವರ ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ಭತ್ತೆ ಹಾಗೂ ಸೇವಾ ಕರಾರುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಚೆನಾವಣೆ ಆಯುಕ್ತ ಹಾಗೂ ಆ ಚೆನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರ ಈ ಹುದ್ದೆಗೆ ನೇಮಕಗೊಂಡಾಗ ಅವರಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಸೇವೆ ನಿರ್ವತ್ತಿ ವೇತನ ಹಣವನ್ನು ಗಾಯದ ಹಾಗೂ ನಿಯೋಗ್ಯತೆಗಾಗಿ ಕ್ಷೇಮ ನಿರ್ವತ್ತಿ ವೇತನ ಹೊರಡಿಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವಾಗಲಿ ಕೊಟ್ಟಿ ಈ ನಿರ್ವತ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ವೇತನದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಂಚೊಟಿ ಹಣವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಯಾವುದೇ ನಿಗಮ ನಿಕಾಯದಲ್ಲಿ - ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಅಂತಾ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅಂತಹವರ ನಿರ್ವತ್ತಿ ವೇತನವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿ ವೇತನ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಆದರಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ಇರಬಾರದು.

vi) ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದನ್ನು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುಕೂಲ ಆಗುವಂತೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ನೊಕರ ವರ್ಗವನ್ನು ನೇಮಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ವೇತನ ಭಕ್ತಿ ಗೊತ್ತು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು:

✓ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಅಧವಾ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವದು
(Removal) ಪರಿಚೀದ - 14

✓ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಅಧಿಕಾರ

i) ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಆ ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ಅವರ ದುರ್ವಾಸತೆ ಅಧವಾ ದುರ್ಬಲತೆ ಸುಮಿತ್ರೇಂ ಕೋಟ್ಟಿನ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಶೈಮಾನಿಸಿದ್ದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ಅವರನ್ನು ಆ ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು.

ii) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತ ಅಧವಾ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರ ವಿರುದ್ಧ ಸುಮಿತ್ರೇಂ ಕೋಟ್ಟಿನಿಂದ ವರದಿ ಬರುವವರೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಆ ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ಅವಾನತ್ತು ಗೊಳಿಸಬಹುದು ಇಲ್ಲವೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಚ್ಚೇರಿಗೆ ಹಾಜರ ಆಗದಂತೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಬಹುದು.

ಸಂದರ್ಭಗಳು

iii) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬಹುದು.

- ಅ) ಅಂತವನು ದಿವಾಳಿಕೋರನೆಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದರೆ
- ಬ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಅಂತವನು ಯಾವುದೇ ಗುಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಆಗಿದ್ದರೆ ಆ ಅಪರಾಧವು ಸ್ನೇಹಿತ ಪತನ ಅಪರಾಧವೆಂದು ಗೃಹಿಸಿದರೆ ಅಧವಾ
- ಕ) ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಆವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವೇತನ ಪಡೆದು ನೌಕರನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಧವಾ
- ಡ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಆತನು ವಾಸಸಿಕವಾಗಿ ಅಧವಾ ದ್ಯುಹಿಕವಾಗಿ ದೊಬ್ಬಲ್ಯಾ ಹೊಂದಿದವನಾಗಿದ್ದರೆ ಅಧವಾ
- ಇ) ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಅಧವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಹಣಗಳಿಸದೆ ಹೀಗೆ ಪಡೆದ ಹಣದಿಂದ ಆತನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ.

ದುರ್ವಾಸತೆ

iv) ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಕಮೀಶನರವಾಗಲೀ, ಇಲ್ಲವೇ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ಇಲ್ಲವೇ ಕರಾರು ಒಷ್ಟಂದದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಪತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದು, ಆದರಲ್ಲಿ ಆವನಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ,

ಇಲ್ಲವೇ ಆ ಒಷ್ಟಂದದಿಂದ ಆವನಿಗೆ ಲಾಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲವೇ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಆವನಿಗೆ ಬರುವ ವರಮಾನ ಆ ಒಷ್ಟಂದ ಕರಾರಿಸಿಂದ ಉಧ್ವಾಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ವಾಪನೆ ಆಗದಿದ್ದ ಕಂಪನಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಜೀವತೆಗೆ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಆದರ್ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆತನು ದುರ್ವಾಸತೆಯವನು ಆಂತಾ ಗೃಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

II. ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ (State Information Commission)

1. ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಪಣಸೆ (Constitution) ಪ್ರಾಣೀಕೃತಿ 15

i) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ಈ ಅಧಿಕಿರ್ಯಮಾನಸ್ವಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪ್ರದತ್ತವಾದ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸಲು ಈ ರಾಜ್ಯವು ತನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಅಂತಾ ರಚಿತತ್ವದ್ದು.

ii) ಈ ರಾಜ್ಯ ಆಯೋಗವು ಕಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

a) ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು

b) ಈ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಂದ ದತ್ತಾಜ್ಞ ರಾಜ್ಯಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ದತ್ತಾಜ್ಞ ಸದಸ್ಯರು ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

iii) ರಾಜ್ಯವಾಲರು ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಕಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಶಿಫಾರಸ್ಸನ ಮೇರಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

i) ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ii) ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ವದ ಸಾಧಕರು

iii) ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ನಾಮಕರಣ ಹೊಂದಿದ ಮಂತ್ರಿಮಂಜಲದ ಸದಸ್ಯರು.

iv) ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೇಲ್ತ್ವಾರಕ, ನಿರ್ದೇಶನ ಮತ್ತು ಈ ಆಯೋಗದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಯಾರ ಅಧೀಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಇರದೆ ಪ್ರದತ್ತವಾದ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಯೋರಿರಬಿಹದು?

v) ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯಸ್ವಾನಪನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡುವರು ಮತ್ತು ಕಾನೂನುತ್ಪಾದಿಸಿ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಅಥವಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಉಳ್ಳವರು, ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರು. ನಿರ್ದಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರು, ಪತ್ರರಂಗದಲ್ಲಿದ್ದವರು, ಪ್ರಾಣಿ ಮಾಧ್ಯಮದವರು ಅಥವಾ ಅಡಳಿತ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಅಸುಭವ ಇದ್ದವರು ಇತರಕ್ಕದ್ದು.

ಅನುಷ್ಠಾನ

vi) ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಯಾವುದೇ ಸಂಸತ್ತಿನ ಅಥವಾ ವಿಧಾನಸಭೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಬಾರದು. ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಬಾರದು ಇಲ್ಲವೇ ಸರಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಶಾಖಾ ಯಥಾ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಮತ್ತೆ ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಕಕ್ಕ ಸೇರಿದವರಾಗಿರಬಾರದು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಶಾಖಾಯಿಕ ವ್ಯತ್ಯಿಂಬಿಲ್ಲಿ ಉಂಟ್ವೇಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಬಾರದು.

vii) ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗದ ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿಯು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರವ ಮೂಲಕ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಸ್ವಾಧಾರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗದವರು ರಾಜ್ಯ

ಸರಕಾರದ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾತಿ ಪಡೆದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು.

✓ 2. ಸೇವಾಕರಾರುಗಳು ಹಾಗೂ ಅವಧಿ

(Term of Office and Conditions of Service) ಪರಿಚ್ಯೇದ 16
ಅವಧಿ

i) ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ತಾವು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಏದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪುನಃ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಹರಿರುವದಿಲ್ಲ.

ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ತಮ್ಮ ವಯಸ್ಸಿನ 65 ರ ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

ii) ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ತಾವು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಏದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಥವಾ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಯಸ್ಸು 65 ಆಗುವವರೆಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮೊದಲು ಬರುವುದೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಬಹುದು.

ಈ ಉಪಕಲಂನನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಈ ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ನಿರ್ಗಮಿಸಿದರೆ ಅವರು ರಾಜ್ಯಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಹರಿರುತ್ತಾರೆ. ಪರಂತು,

ಈ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರೆ ಅವರ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿಯು ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿ ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿ ಏದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಯೀರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

✓ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ

iii) ಈ ರೀತಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರ ಮೊದಲನೆ ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಸಮುಖಿದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅವರು ಅವರ ಪತ್ರಿಯಿಂದ ನೇರಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸಮುಖಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣವಚನ ಸ್ನೇಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

✓ ರಾಜೀನಾಮೆ

iv) ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಹಾರ್ಥದಿಂದ ಈ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಪರಂತು ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಇಲ್ಲವೇ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಕಲಂ 17 ರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬಹುದು.

✓ ವೇತನ

v) ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೇವೆಯ ಕರಾರುಗಳ ವೇತನ ಭರ್ತೆಗಳು

- a) ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮುಖ್ಯ ಚುನಾವಣೆ ಆಯುಕ್ತರಂತೆ
- b) ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಚುನಾವಣೆ ಆಯುಕ್ತರಂತೆ.

ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಈ ಹುದ್ದೆಗೆ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನಿರ್ವತ್ತಿ ವೇತನ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದರೆ (ನಿಯೋಗ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಗಾಯದ ನಿರ್ವತ್ತಿ ವೇತನ ಇವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಅವರು ಕೇಂದ್ರ, ಸರಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರಬಹುದು. ಅವರ ಸೇವೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತ ಇಲ್ಲವೇ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ ಅವರ ಒಟ್ಟು ವರಮಾನದಲ್ಲಿ ಅವರ ನಿರ್ವತ್ತಿ ವೇತನ ಕಳೆದು ವರಮಾನ ಗೊತ್ತುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಣವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ.

- v) ಅವರು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ನೌಕರ ವರ್ಗವನ್ನು ನೇಮಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

✓ 3. ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತ ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವದು (Removal of Chief State Information Commission or State Information Commission) ಪರಿಚೀದ 17

i) ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಇಲ್ಲವೇ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತ ಇವರನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದ ಆದೇಶದನ್ಯಾಯ ಮಾತ್ರ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬಹುದು. ಅವರದು ದುರ್ವಾಡತೆ ಅಥವಾ ದುರ್ಬಲತೆ ಸುಪ್ರೀಮೋಕೋಟೆನಿಂದ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗಿ ತೀವ್ರಾನಿಸಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರನ್ನು ಆ ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು.

ii) ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರು ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಇಲ್ಲವೇ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಉಪಕಲಂ 1ರನ್ನು ಸುಪ್ರೀಮೋಕೋಟೆಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಆ ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ಅಮಾನತ್ತುಗೊಳಿಸಬಹುದು ಇಲ್ಲವೇ ಅವರ ಕಚೇರಿಗೆ ಹಾಜರ ಆಗದಂತೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಬಹುದು.

✓ ಸಂದರ್ಭಗಳು

iii) ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಇಲ್ಲವೇ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬಹುದು.

- ಅ) ಅವನು ದಿವಾಲಿಕೋರನೆಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ
- ಬ) ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಅಂತವರ ಯಾವುದೇ ಗುನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರೆ. ಆ ಅಪರಾಧವು ನೈತಿಕ ಪತನವೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಗೃಹಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ
- ಕ) ತನ್ನ ಈ ಆಧಿಕಾರ ಆವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವೇತನ ಪಡೆದು ನೌಕರನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ
- ಡ) ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಆತನು ವಾಸಸಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ದೌಬಿಲ್ಯ ಹೊಂದಿರವನಾಗಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ

೬) ಅವರು ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವದೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಹಣಗಳಿಸಿದ್ದರೆ ಹೀಗೆ ಪಡೆದ ಹಣದಿಂದ ಆತನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣೀಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರೆ.

೭) ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಲೇ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಲೇ ಭಾರತ ಸರಕಾರವಾಗಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವಾಗಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಷ್ಟಂದ ಕರಾರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ತಕ್ಕೆ ಇದ್ದು ಆದರಿಂದ ಆವನಿಗೆ ಲಾಭ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆದರಿಂದ ಆವಸ ವರಮಾನ ಒಷ್ಟಂದ ಕರಾರಿನಿಂದ ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಸಾಫ್ತಿಪನೆ ಆಗಿದ್ದ ಕಂಪನಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಜೋತೆ ಸಾಮಾಹಿಕವಾಗಿ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಉಪಕಲಂ । ರಾಜ್ಯ ಆತನು ದುರುದೆಯವನೆಂದು ಗ್ರಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

✓ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗಗಳ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು ಮೇಲ್ಮೈ ಮತ್ತು ದಂಡ (Appeals and Penalties)

✓ I. ಆಯೋಗದ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು

(Powers and Functions of Commission) ಪರಿಖ್ಯೇದ 18

✓ ತನಿಖೆ

೧) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದನ್ಯಾಯ ಕೇಂದ್ರದ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ, ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಮೂರನ್ನು ಸ್ನೇಹಿತಿ ಆದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಆ) ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿ ಅಜ್ಞಾಯನ್ನು ಸ್ನೇಹಿತಿ ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ

ಬ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದನ್ಯಾಯ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿರುವನೋ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಹೊಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ.

ಕ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲವರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡ ಮಾಹಿತಿ ಪೂರ್ಣಸಲು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸ್ವಂತಿಸಿದಿದ್ದರೆ

ಡ) ಯಾರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಆವಶ್ಯಕವಿದೆಯೋ ಆವನು ಅಥವಾ ಆವಳು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಶುಲ್ಕದ ಮೊತ್ತ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲಫೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದರೆ.

ಇ) ಆವನು ಅಥವಾ ಆವಳು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದನ್ಯಾಯ ಕೊಟ್ಟಿ ಮಾಹಿತಿ ಅಪ್ರೋಫೆಂದು, ತಂತ್ರಾಧಾರಿಗೆ ವಿಳಿಸುವಂತಹದೊಂದು ಅಥವಾ ಕೊಟ್ಟಿ ಮಾಹಿತಿ ಹೊಟ್ಟಿರುವರೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಮತ್ತು

ಈ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಾದ್ಯಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತೆರನಾದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು ಇಲ್ಲವೇ ಯಾವುದೇ ದಾಖಿಲೆ ಪಡೆಯಲು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ.

2) ಕೇಂದ್ರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಯಾರೆ ಇರಲಿ, ಅವರಿಗೆ ತನಿಬೆ ನಡೆಸಲು ಯೋಗ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿವೆಯೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಬೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು.

ಅಧಿಕಾರಿಗಳು

3) ಕೇಂದ್ರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಇಲ್ಲವೇ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಈ ಕಲಮಿನ ಅಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ, ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಧೀಕರಿಗೆ ಸಿವಿಲ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ 1908 ರಾಜ್ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಾದ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ತಾಣಿಸಿದವರು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಂಗತಿಗಳು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

- ಅವರಿಗೆ ಸಮನ್ವ್ಯ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ ಅವರುಗಳು ಹಾಜರಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಅಂತಹವರ ಲಿಖಿತ ಅಥವಾ ಮೌಲಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಮಾಡಿ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ದಸ್ತಾವೇಚುಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.
- ಅವಶ್ಯಕವೆನಿಸಿದರೆ ತನಿಬೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ದಸ್ತಾವೇಚನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವದು.
- ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.
- ಯಾವುದೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಜರಿಪಡಿಸುವಂತೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಥವಾ ಕಚೇರಿಗಳಿಂದ ನಕಲು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರ.
- ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರಣೆ ಅಥವಾ ದಸ್ತಾವೇಚಿನ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಸಮನ್ವ್ಯ ಹೊರಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ.
- ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಇನ್ನಾವುದೇ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ.

4) ಇನ್ನುಳಿದ ಯಾವುದೇ ಸೂಚಿತ ವಿಷಯಗಳು ಕೇಂದ್ರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ದೂರನ್ನು ತನಿಬೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು. ಅಂತಹ ದಾಖಲೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಯ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಯೂವುದೇ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

II. ಮೇಲ್ನವಿ (Appeals) ಪರಿಚೀದ - 19

- ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತಾನು ಕೊಟ್ಟ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಮಿತಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದಂತೆ ಉತ್ತರ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಕೊಟ್ಟ ನಿರ್ಣಯ ವಿರುದ್ಧ

ಬಾಧಿತನಾದ ಷ್ಟಕ್ತಿಯ ಆದೇಶ ಮಾಡಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಮೂವತ್ತು ದಿನಗೊಳಗಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ನಿರ್ಣಯದ ಆದೇಶ ಆತನ ಕ್ಯಾ ಸೇರಿದ ಮೂವತ್ತು ದಿನಗೊಳಗಾಗಿ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಆಗಲಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಕ್ಕದ್ದು.

ಮೇಲ್ಮನವಿ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಕಾಲಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಮಾಡಿದ ಮೇಲ್ಮನವಿಯು ತಡವಾಗಿ ದಾಖಲು ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣಗಳಿವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಮೂವತ್ತು ದಿವಸಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ್ದರೂ ಸಹ ದಾಖಲಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

2) ಒಂದು ಹೇಳಿ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ಕೇಂದ್ರಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ನೀಡಿದ ನಿರ್ಣಯದ ವಿರುದ್ಧವಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ಆದೇಶ ಮಾಡಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಮೂವತ್ತು ದಿನಗೊಳಗಾಗಿ ಅಂತಹ ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷದವರೂ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

3) ಈ ಮೇಲಿನ (1)ರಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ನಿರ್ಣಯದ (ಶೀಪ್ರ್ರೆ) ವಿರುದ್ಧ ಎರಡನೇಯ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಆದೇಶ ಮಾಡಿದ ತೊಂಬತ್ತು ದಿನಗೊಳಗಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಆದೇಶದ ಪ್ರತಿದೋರತ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ತೊಂಬತ್ತು ದಿನಗೊಳಗಾಗಿ ಎರಡನೇಯ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಈ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಕ್ಕದ್ದು.

ಕೇಂದ್ರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಕಾಲಮಿತಿ ಅವಧಿ ತೊಂಬತ್ತು ದಿನಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣಗಳಿವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಾಗ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು.

4) ಕೇಂದ್ರಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷದವನು ಕೊಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ಬಹಿರಂಗಗೊಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಆಗ ಕೇಂದ್ರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಅಂತಹ ಮೂರನೇಯ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ತನ್ನ ನಿರ್ವೇದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲವಧಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

5) ಯಾವುದೇ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಆದೇಶ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವ ಹೋಣೆಯು ಕೇಂದ್ರಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಇವರ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ.

6) ಮೇಲ್ಮನವಿ ದಾಖಲು ಮಾಡಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಮೂವತ್ತು ದಿನಗೊಳಗಾಗಿ ಆ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ನಿಕಾಲೆಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಿನವೆಂದರೆ ಸಲವತ್ತುದು ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ನಿಕಾಲೆಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

7) ಕೇಂದ್ರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ ಇವುಗಳು ಮಾಡಿದ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಬಂಧನಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

✓ ತೀವ್ರಗಳು

8) ಕೇಂದ್ರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ. ಇವುಗಳು ಕೊಡುವ ಶೀರ್ಷನಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ.

ಅ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದನ್ಯಯ ಯಾವುದೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಅವಶ್ಯಕವೇನಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಕ್ರಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೇಕು.

i) ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ii) ಕೇಂದ್ರಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಇವರನ್ನು ನೇಮಿಸುವದರ ಮೂಲಕ.

iii) ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವದು, ಇಲ್ಲವೆ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡುವದರ ಮೂಲಕ.

iv) ಕಚೇರಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಾಹಾರಾವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರುವದು ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಭಾರದ ಹಾಗೂ ನಿರುಪಯೋಗವೇನಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಬಹುದು.

v) ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕಿನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಬಗೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವದು.

vi) ಕಲಮು 4 ರ ಉಪಕಲಮು (1ಬಿ) ರ ಖಂಡ (ಬಿ) ದನ್ಯಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವದು.

ಬಿ) ಪಿರ್ಯಾದಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವನಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿವರ್ಗದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಹಾನಿ ಇಲ್ಲವೆ ಅಂತರ್ಗತ ಘಟನೆ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದರೆ ಪಿರ್ಯಾದಿದಾರನಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಕ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದನ್ಯಯ ಯಾವುದೇ ತೆರನಾದ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಡ) ಅಜ್ಞಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು.

9) ಕೇಂದ್ರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ, ತಾನೂ ಕೊಟ್ಟಿ ನಿರ್ಣಯದ ನೋಟಿಸೋನ್ನು ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ನವಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಪಿರ್ಯಾದಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

10) ಕೇಂದ್ರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಯಾರೇ ಇರಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಪ್ರಕ್ರಿಯನುಸಾರವಾಗಿ ಮೇಲ್ನವಿಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

III. ದಂಡಗಳು (Penalties) ಪರಿಚೀದ 20

1) ಕೇಂದ್ರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಲಿ

ಯಾವುದೇ ಫಿರ್ಯಾದಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಮೇಲ್ನವಿಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯದ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾವುದೇ ಯೋಗ್ಯಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿ ಅರ್ಚಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದಾಗಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಇಲ್ಲವೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ವಸಲಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲವೆ ದುಭಾವವನೆಯಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡಲು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡದನ್ನು ತಿರಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆಂದು ಇಲ್ಲವೆ ತಿಳಿದೂ ತಪ್ಪ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವನೆಂದೂ, ಅಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವನೆಂದು ಇಲ್ಲವೆ ದಾರಿತಪ್ಪಿಸುವ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವನೆಂದು ಇಲ್ಲವೆ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿರುವನೆಂದು ಇಲ್ಲವೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಯಾವುದೇ ರೀತಿ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕ ಒದಗಿಸಿದ್ದನೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ ಅದು ಎರಡು ನೂರು ಬವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳ ದಂಡವನ್ನು ಅರ್ಚಿಸ್ವೀಕರಿಸುವರೆಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ವಸುವರೆಗೆ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅದು ಎಷ್ಟೇಯಾದರೂ 25,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೀರುವಂತಿಲ್ಲ.]

[ಕೇಂದ್ರಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾರೇ ಇರಲಿ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೇಲೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುವದೋ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಆಲಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ತಾನೂ ಯೋಗ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹಾಗೆ ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದೇನೆ ಯೆಂದು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡುವ ಹೊಣೆಯು ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶಿಸ್ತನ ಕ್ರಮ

2) ಕೇಂದ್ರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಯಾವುದೇ ಪಿರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಮೇಲ್ನವಿಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರೇ ಯಾವುದೇ ಯೋಗ್ಯಕಾರಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಪಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದರೆ, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಕೊಟ್ಟಿ ಅರ್ಚಿಸ್ವೀಕರಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿ ಕಾಲಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸಲು ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಂತಹ ಅರ್ಚಿಯನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಗೊತ್ತಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲದ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ, ಅಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಅಥವಾ ತಪ್ಪ ದರಿಗಳೆಂಬುವಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ಪೂರ್ವಸಿದ್ದರೆ, ಮಾಹಿತಿಯ ಮೂಲವನ್ನೇ ನಾಶಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲವೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ವಸುವಾಗ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಆದ ತಡೆಯಂಟು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸೇವಾನಿಯಮಗಳನ್ನು ಶಿಸ್ತನ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.]

✓ ಇತರ ವಿಷಯಗಳು (Miscellaneous)

✓ 1. ಸದ್ವಾಸನೆಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ರಚಿಸುವದು (ಪರಿಚ್ಯೇದ - 21) : ಈ ಅಧಿನಿಯಮದನ್ನು ಇಲ್ಲವ ಯಾವುದೇ ನಿಯಮದಿಂದಲ್ಲಿ ಸದ್ವಾಸನೆಯಿಂದ ಕ್ರೋಳಳಲಾದ ಕೃತ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಾರ್ಯಪೆಸಗುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಟಿಸಿದವರ ವಿರುದ್ಧ ದಾವ ಅಭಿಯೋಜನೆ. ಆಫ್‌ವಾ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜರುಗಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

✓ 2. ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಧ್ಯಾರೋಹಿ ಪರಿಣಾಮ (ಪರಿಚ್ಯೇದ - 22) : ಕಚೇರಿಯ ಗೌಪ್ಯತೆ ಅಧಿನಿಯಮ 1923 ಇದರ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಅಧ್ಯಾರೋಹಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.

✓ 3. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧ (ಪರಿಚ್ಯೇದ - 23) : ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ದಾವ ಅರ್ಜಿ ಇಲ್ಲವೇ ಉಳಿದ ಪ್ರಶ್ನಿಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ಆದೇಶ ವಿರುದ್ಧ ಮೇಲ್ನನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ.

✓ 4. ಈ ಅಧಿನಿಯಮವು ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವದಿಲ್ಲ (ಪರಿಚ್ಯೇದ - 24) :

i) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಏನೇ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಎರಡನೇಯ ಪರಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಗುಪ್ತದಳ ಮತ್ತು ಭದ್ರತಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಯಾವುದ್ದಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಸಾಫ್ಟೀಸಿರುವುದೋ ಇಲ್ಲವೇ ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆರೋಪಿಸಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ii) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ (ಗರ್ಭುಚ್) ಪ್ರಕಟಣ ಹೊರಡಿಸುವದರ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿರಬಹುದು ಆಫ್‌ವಾ ತೆಗೆದುಹಾಕಿರಬಹುದು.

iii) ಉಪಕಲಮು (2) ರನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಡುವ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಣೆ ಪೂರ್ವ ಸಂಸತ್ತಿನ ಉಭಯ ಸದಸಗಳಿಂದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

iv) ಆದರಂತೆಯೇ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಮೂಲಕ ಸಾಪ್ತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಗುಪ್ತದಳ ಮತ್ತು ಭದ್ರತಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಾಫ್ಟೀಸಿದ ಸರಕಾರವು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು.

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾರ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಕುರಿತ ಆರೋಪ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹದನ್ನು ಈ ಕೆಲಮಿನಿಂದ ಹೊರತುಪಡಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

✓ 5. ವಾಗ್ಧಾನೆ ಮತ್ತು ವರದಿ (Monitoring and Reporting) ಪರಿಚ್ಯೇದ 25

i) ಕೇಂದ್ರ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಆಯೋಗ ಆಫ್‌ವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಆಯೋಗ, ಯಾವುದೇ ಆಗಿರಲಿ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದನ್ನು ಯಾಗ್ತಿಯೊಂದು ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆದರ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕುದ್ದು:

ii) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಚಿವಾಲಯ (ಮಂತ್ರಾಲಯ) ಅಥವಾ ಇಲಾಖೆ, ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅವರಿಗೆ ರವಾನಿಸತಕ್ಕುದ್ದು; ಈ ಕಲಮಿನನ್ನು ಯಾವುದೇ ಅಂತಹವರು ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿರುವಧರಿಂದ ಮತ್ತು ಆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಈ ಕಲಮಿನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸತಕ್ಕುದ್ದು:

✓ಅಡಕಗಳು

iii) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರದಿಯು ಯಾವ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಾಷಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಬರೆಯತಕ್ಕುದ್ದು:

- ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡ ಅರ್ಜಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ.
- ಎಷ್ಟು ಜನ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಆರ್ಡರಲ್ಲ. ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ವಿಧಿಯನುಸಾರ ಎಷ್ಟು ಸಲ ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಕೇಂದ್ರೀಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲ್ನವಿಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ನವಿಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಸರಿಸಿದೆ.
- ಈ ಅಧಿನಿಯಮದನುಸಾರ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಆಡಳಿತದ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರೊಂಡ ಶಿಸ್ತ ಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವದು.
- ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಶುಲ್ಕದ ಮೌತ್ತು.
- ಉದ್ದೇಶ ಕುರಿತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು ಕ್ರೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತು ಉಲ್ಲೇಖಿಸತಕ್ಕುದ್ದು.
- ಯಾವುದೇ ನೂರ್ನೆತೆಗಳಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚನದನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತು ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು, ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಆಧುನಿಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಸುಧಾರಣೆ ಕ್ರೊಳೆಲು ಅಥವಾ ಅಧಿನಿಯಮಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಲು ಇಲ್ಲವೇ ಈ ಅಧಿನಿಯಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉಳಿದ ಅಧಿನಿಯಮಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವಶ್ಯಕವಿರುವ ಉಳಿದ ಅವಶ್ಯಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಇವೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವದು.
- 4) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಷದ ಕೊನೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಥವು ಬೇಗ ವರದಿಯ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು

ಕೇಂದ್ರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಸಂಸ್ಥಿತ
ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಲು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು

5) ಕೇಂದ್ರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಯಾರೇ ಇರಲಿ,
ಈ ಅಧಿನಿಯಮದನ್ನು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ
ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ
ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ರಮಕ್ಷೇತ್ರಭೇಕಾದದ್ದನ್ನು ಕಾಣಿಸಿ ಈ ಅಧಿನಿಯಮವು ಹೆಚ್ಚು
ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿಯಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವೆನಿಸುವಂತೆ ಕ್ರಮಕ್ಷೇತ್ರಭೇತಕ್ಕದ್ದು.

6. ಸೂಕ್ತ ಸರಕಾರವು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

(Appropriate Government to Prepare Programmes) ಪರಿಚೀದ 26

ಸೂಕ್ತ ಸರಕಾರವು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಕ (ಹಣಕಾಸಿನ) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದ / ಲಭ್ಯವಿದ್ದ
ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ನಿಧಿ ಮೂಲಗಳನ್ನು

i) ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಜನರಿಗೆ
ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಅದರಲ್ಲಿ
ಭಾಗವಹಿಸಿ ಆಸಕ್ತಿ ಮಟ್ಟಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ii) ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು
ಹಾಗೂ ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ
ಖಂಡ (ಅ)ದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಂತೆ ಅವರಿಗೆ
ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥ ಹೊಡಬೇಕು.

iii) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಯೋಗ್ಯಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು
ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪ್ರಬಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

iv) ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅವಶ್ಯ ಸಾಮರ್ಗ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರ ತರಬೇತಿ
ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಜರಪಡಿಸಬೇಕು.

2) ಸೂಕ್ತ ಸರಕಾರವು ಈ ಅಧಿನಿಯಮವು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ದಿನಾಂಕದೊಳಗೆ
ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆ/ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಅಂದರೆ
ವಿಷಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ (ಗೈಡು) ಕೈಪಿಡಿ ಸರಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ
ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದನ್ನು ಯಾರು ಮಾಹಿತಿ
ಕೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತಹ
ಸರಕಾರ ಅದನ್ನು 18 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

3) ಸೂಕ್ತ ಸರಕಾರವು ಅವಶ್ಯವೆನಿಸಿದರೆ ನಿಯಮಿತ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ
ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗದಂತೆ ಪ್ರಕಟಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

✓ 7. ಸೂಕ್ತ ಸರಕಾರವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರ

(Power to Make Rules by Appropriate Government) ಪರಿಚೀದ 27

1) ಸೂಕ್ತ ಸರಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಪರಿಪಠದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

2) ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿದಂತೆ ಇಂತಹ ನಿಯಮಗಳು ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಬಗೆಗೆ ಖಚ್ಚು ಮಾಡಬಹುದು.
ಅವೆಂದರೆ –

- ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಖಚ್ಚು ಇಲ್ಲವೆ ಹೀಗಂತು ಮಾಡುವ ಖಚ್ಚು, ಆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರಮಾಡಲು ತಗಲುವ ಖಚ್ಚು, ಕೊಡಬೇಕಾದ ಶುಲ್ಕ.
- ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ನೋಕರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪಾರ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಅವಧಿಗೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಕರಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಯುಕ್ತ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತ ಮೇಲ್ನೆವಿಯ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುವಾಗ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ.

✓ 8. ಸಮಕ್ಕಮು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ

(Rules by Competent Authority) ಪರಿಚೀದ 28

1) ಸಮಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಒಂದು ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಪರಿಪಠದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

✓ 9. ನಿಯಮಗಳ ಮಂಡನೆ (Laying of Rules) ಪರಿಚೀದ 29

1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದನ್ಯಯ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ಮಾಡಿದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೇಯೋ ಅಥ್ವ ಬೇಗನೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಸಂಸತ್ತಿನ ಉಭಯ ಸದನಗಳ ಮುಂದೆ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಒಟ್ಟು ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯವರಿಗೆ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಸಂಸತ್ತಿನ ಕಲಾಪಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಉಭಯ ಸದನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಪಾಡುಗೊಳಿಸಿ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೆ ಅಂತಹ ನಿಯಮಗಳು ಉಭಯ ಸದನಗಳು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು. ಆ ನಿಯಮಗಳು ಮಾಪಾಡು ಮಾಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿರುತ್ವವೇ. ಇಲ್ಲವೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವದಿಲ್ಲ.

✓ 10. ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ

(Power to Remove Difficulties) ಪರಿಚೀದ 30

1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದನ್ಯಯ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಗೊಳಿಸುವಾಗ ಏನಾದರೂ

ಶೋಂದರೆಯುಂಟಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸಿ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಸರಕಾರವು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸಿ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗದಂತೆ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಶೋಂದರೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಾರಿಸಬೇಕು. ಸಮಯೋಚಿತವೆನಿಸಿದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕುದ್ದು.

ಅಂತಹ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಥಿತ ಉಭಯ ಸದಸಗಳ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸತಕ್ಕುದ್ದು.

6.6. ಉಪಸಂಹಾರ (Conclusion)

ಮಾಹಿತಿಯ ಹಕ್ಕು ಅಧಿನಿಯಮವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜನರು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ದೃಢ ಹಾಗೂ ನಿಶ್ಚಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾಗರಿಕರು ಅವಶ್ಯಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ವಿಫೆಲರಾದರೆ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ಸೂಕ್ತಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಜಾಸತ್ಯಯ ದೇಶವೊಂದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇಂತಹದೊಂದು ಕಾನೂನು ಸಮರ್ಪಕ ಮತ್ತು ಸಮಯೋಚಿತವೆನಿಸುತ್ತದೆ.